

ROHEOSKUSED

Ligniini kasutamine asfaltsegudes

Kristjan Lill
Nooremprofessor

HARIDUS- JA NOORTEAMET

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Rahastanud Euroopa Liit
NextGenerationEU

Eesti
tuleviku heaks

**TAL
TECH**

LIGNIINI KASUTAMINE BITUUMENI ASENDAJANA

Kristjan Lill
Noorempressor

TALTECHI LÕPUTÖÖD

- Asfaltsegudes sisalduva bituumensideaine asendamine ligniiniga **(J.Kukebal, 2022)**
- Bituumeni asendamine ligniiniga ja selle mõju asfaltsegude toimivusele **(J.Kutsõn, 2023)**
- Ligniini mõju bituumensideaine omadustele **(E.Laus, 2024)**
- Bituumeni osaline asendamine ligniiniga Viimsi Randvere tee katselõigu asfaltsegude näitel **(O.Pajus, 2026)**

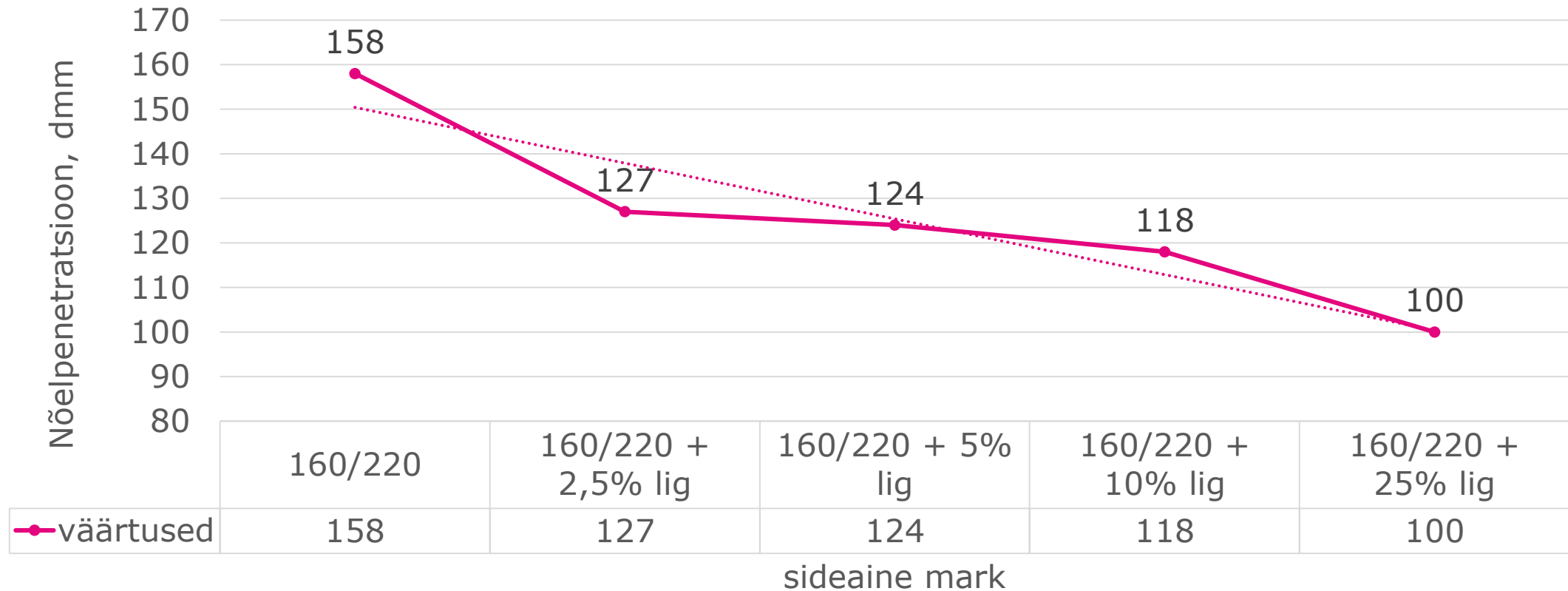
ASFALTSEGUDES SISALDUVA BITUUMENSIDEAINE ASENDAMINE LIGNIINIGA (J.KUKEBAL, 2022)

- Esimesed katsed bituumeni ja ligniini segamisel
  - 2,5%
  - 5%
  - 10%
  - 25%
  - 50% (ei segunenud)
- Asfaltsegu uurimine laboris segatud segude baasil
- Uuritav asfaltsegu oli AC 20 base 160/220

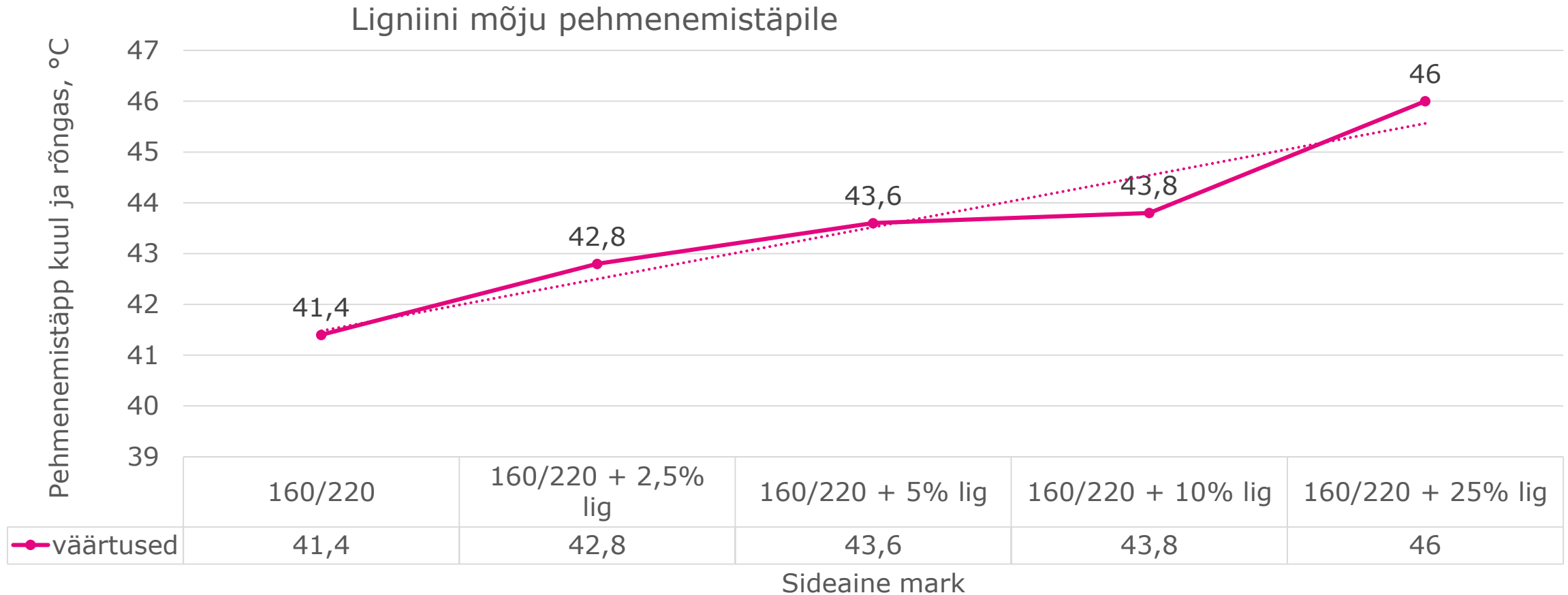

ASFALTSEGUDES SISALDUVA BITUUMENSIDEAINE ASENDAMINE LIGNIINIGA (J.KUKEBAL, 2022)

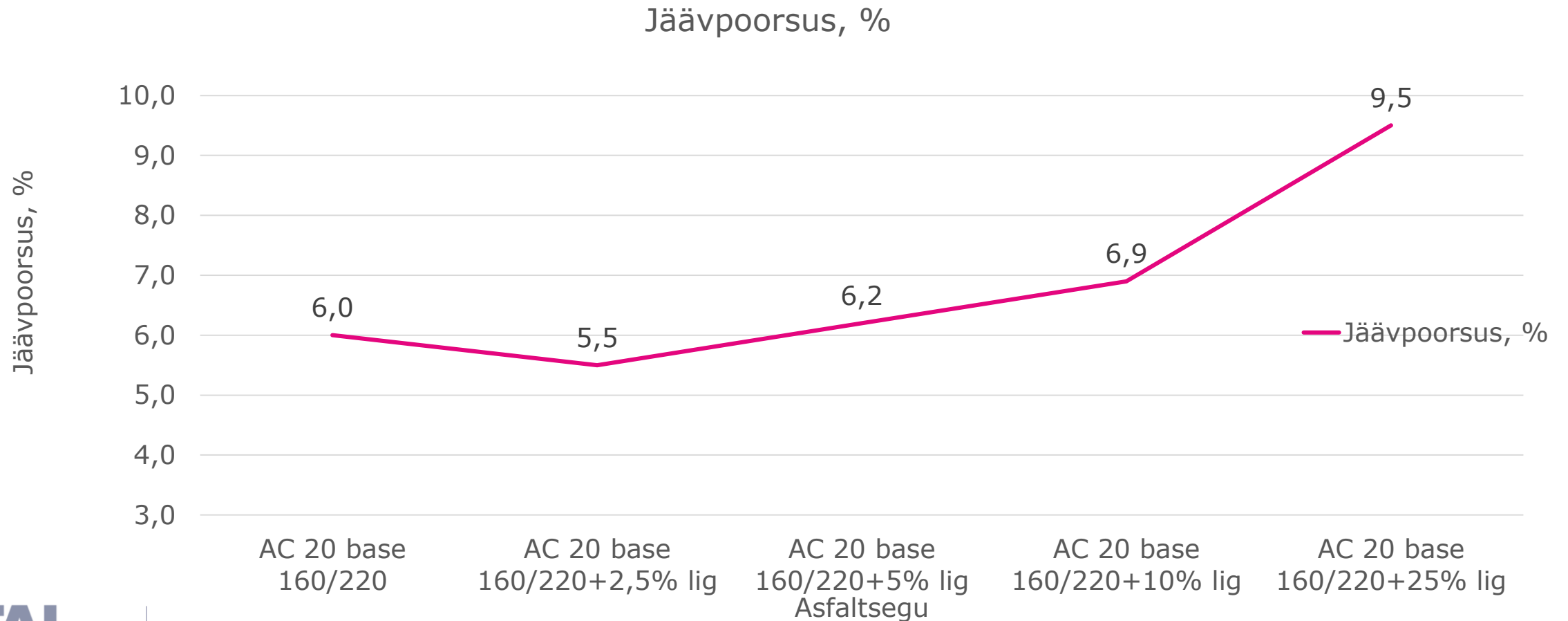
Ligniini mõju penetratsioonile

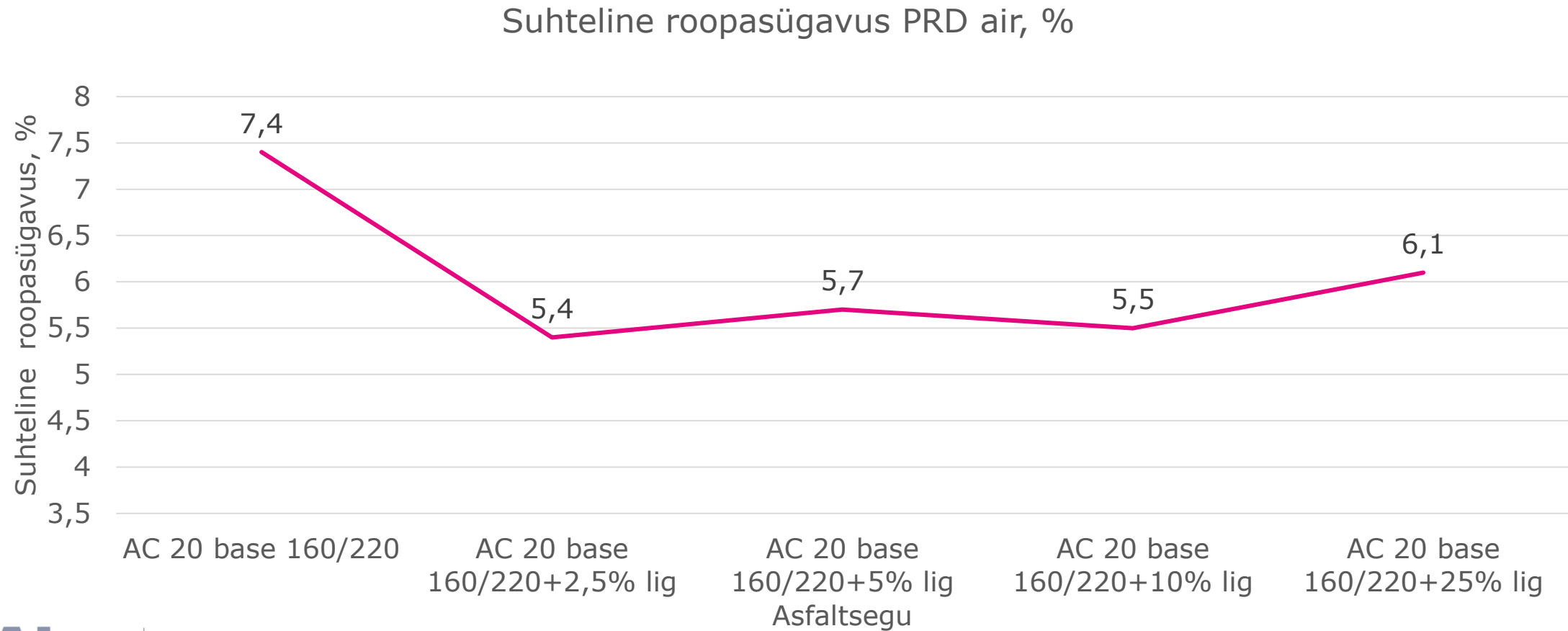
ASFALTSEGUDES SISALDUVA BITUUMENSIDEAINE ASENDAMINE LIGNIINIGA (J.KUKEBAL, 2022)

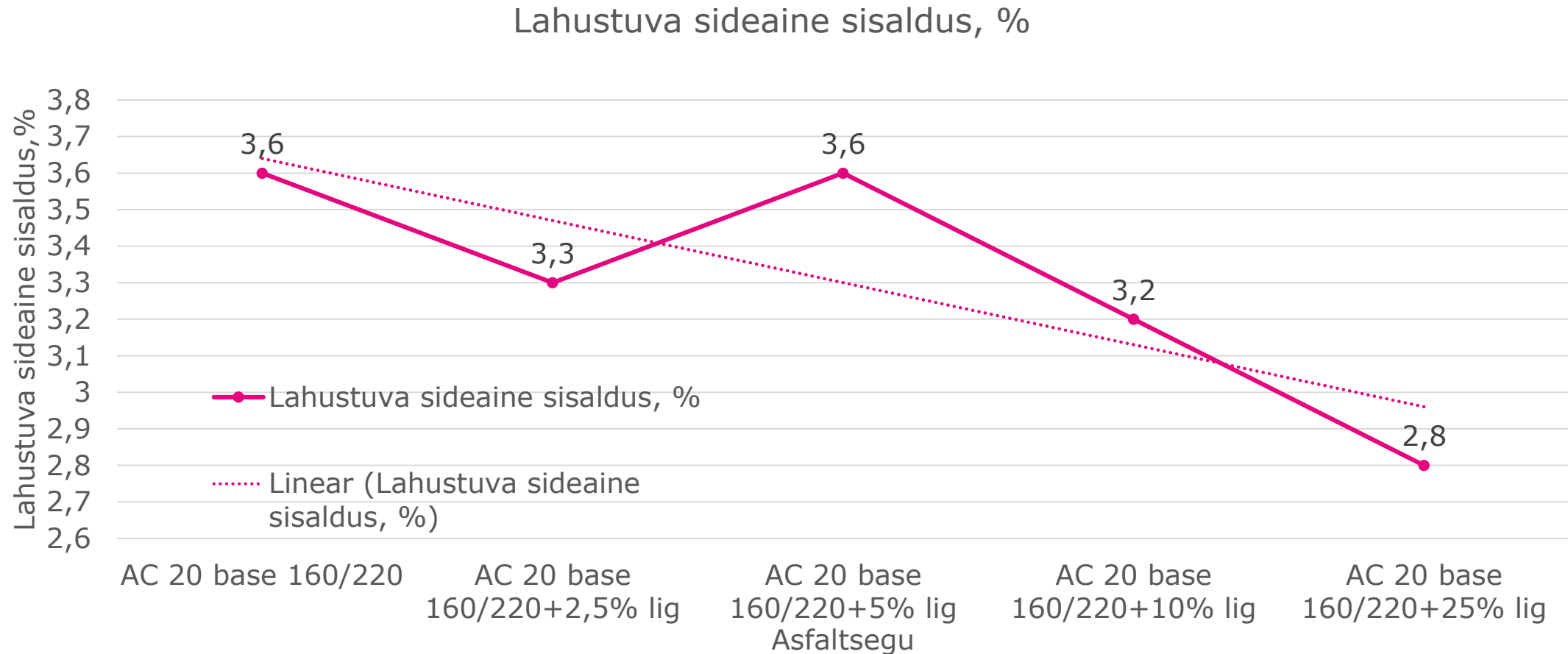
ASFALTSEGUDES SISALDUVA BITUUMENSIDEAINE ASENDAMINE LIGNIINIGA (J.KUKEBAL, 2022)

ASFALTSEGUDES SISALDUVA BITUUMENSIDEAINE ASENDAMINE LIGNIINIGA (J.KUKEBAL, 2022)

ASFALTSEGUDES SISALDUVA BITUUMENSIDEAINE ASENDAMINE LIGNIINIGA (J.KUKEBAL, 2022)

ASFALTSEGUDES SISALDUVA BITUUMENSIDEAINE ASENDAMINE LIGNIINIGA (J.KUKEBAL, 2022)

- Järeldused:
  - Ligniini lisamine muudab bituumeni jäigemaks
  - Jäikuse tõus parandab deformatsioonikindlust
  - Madalad asendusmäärad ei mõjuta oluliselt poorsust
  - Lahustuva sideaine sisaldus väheneb ligniini osakaalu suurenedes
  - Uuritud segule olid 25 ja 50% asendust liiga palju

BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

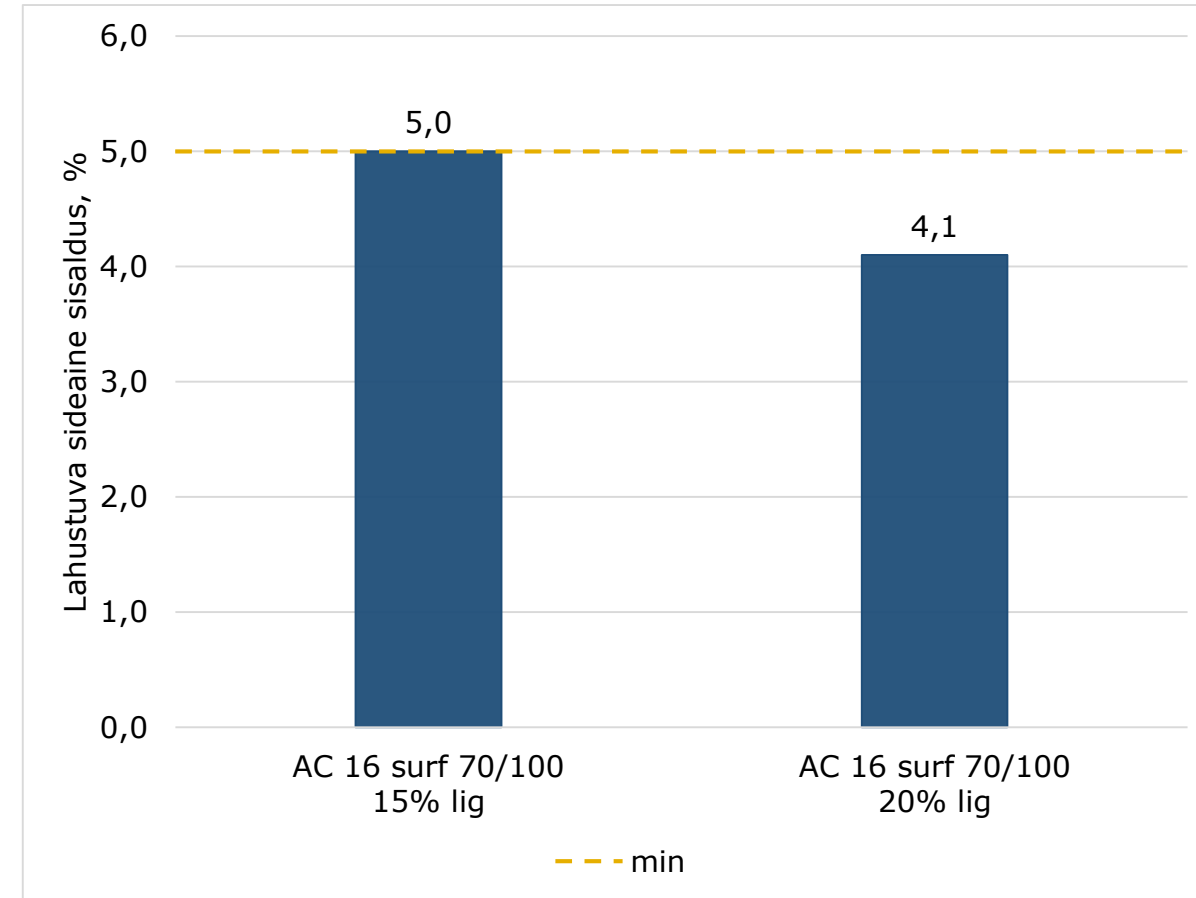
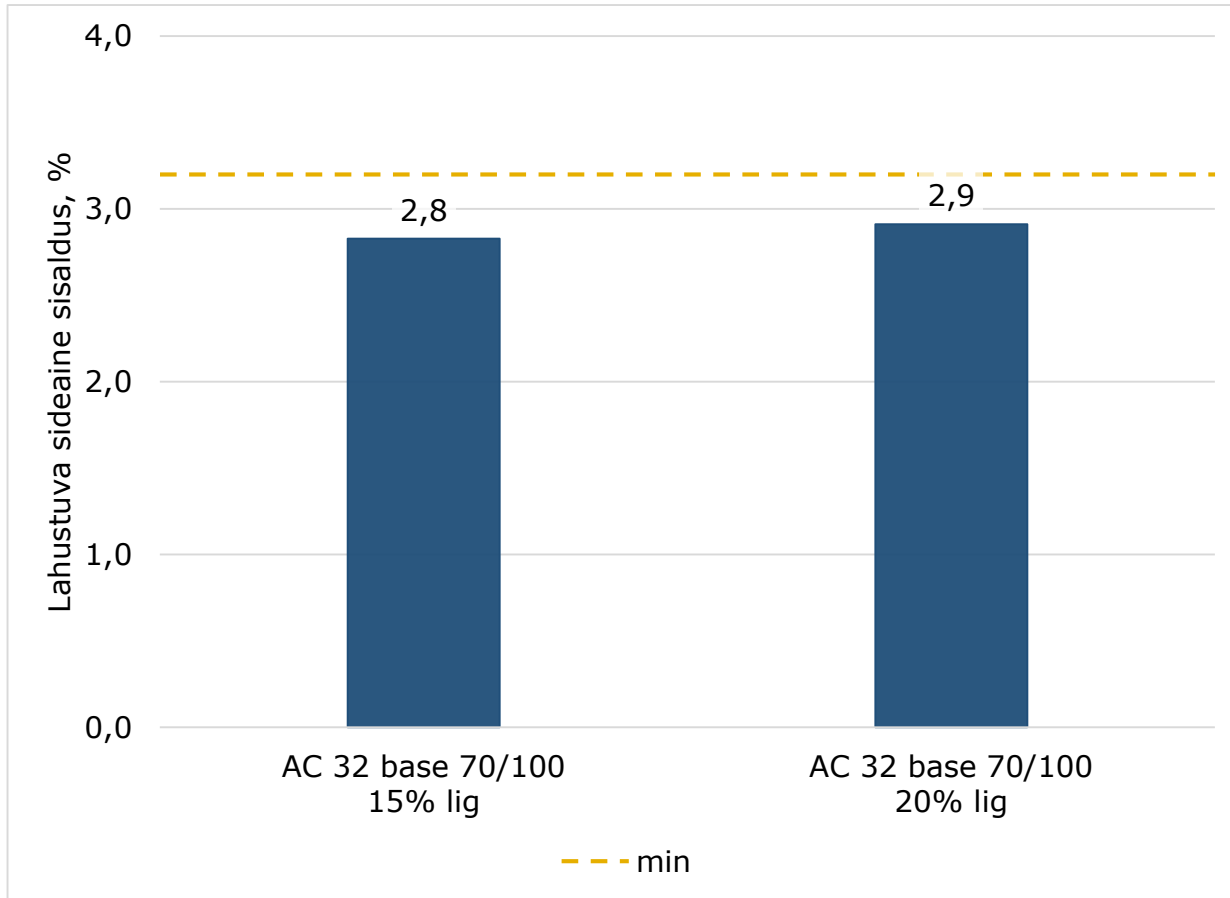
- Vaadeldi asfaltsegusid
  - AC 32 base 70/100
  - AC 16 surf 70/100
- Asfaltsegud toodeti asfalditehases
  - Testtootmine
  - Reaalne tootmine katselõigule
    - Katselõik Imaveres Fibenol OÜ tehase juures
- Drop-in lahendus – retseptis ei muudetud midagi peale bituumeni-ligniini sisalduse

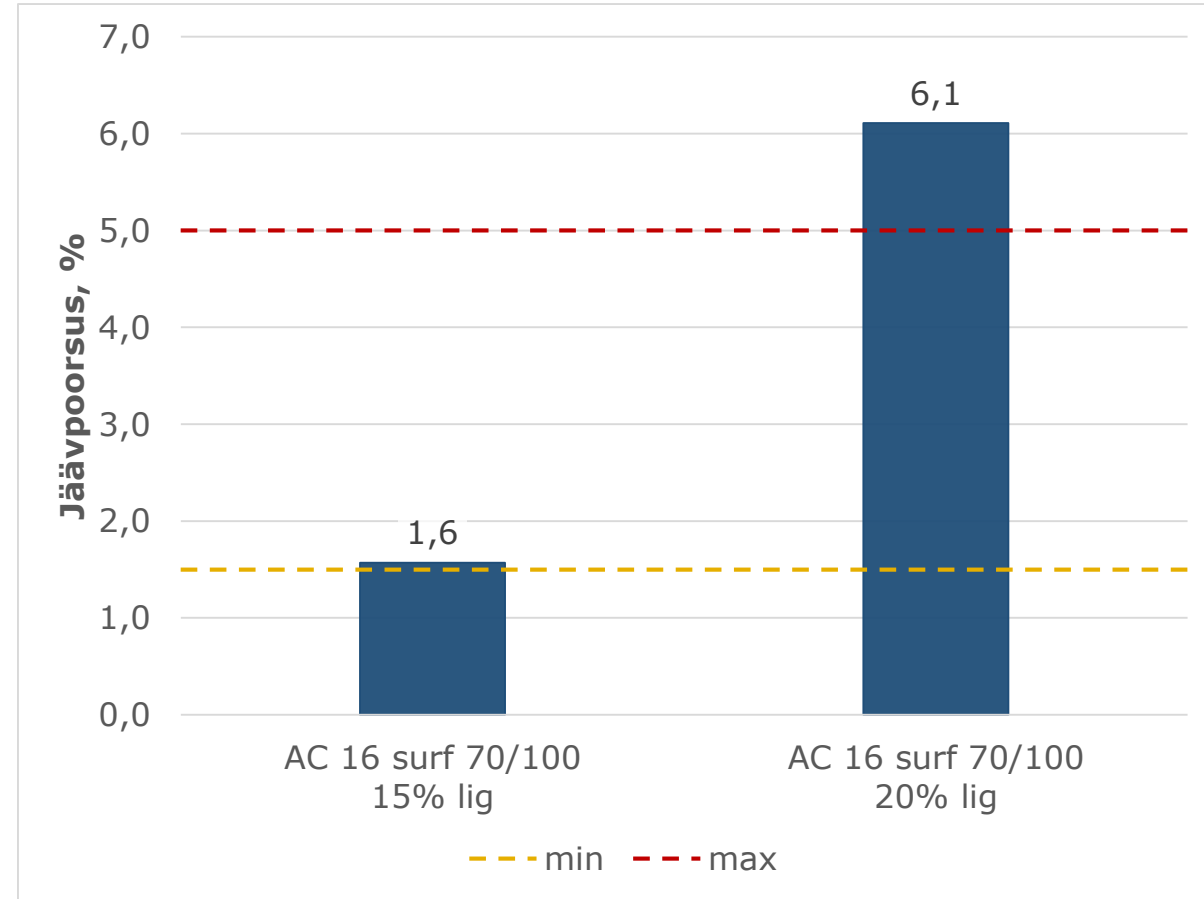
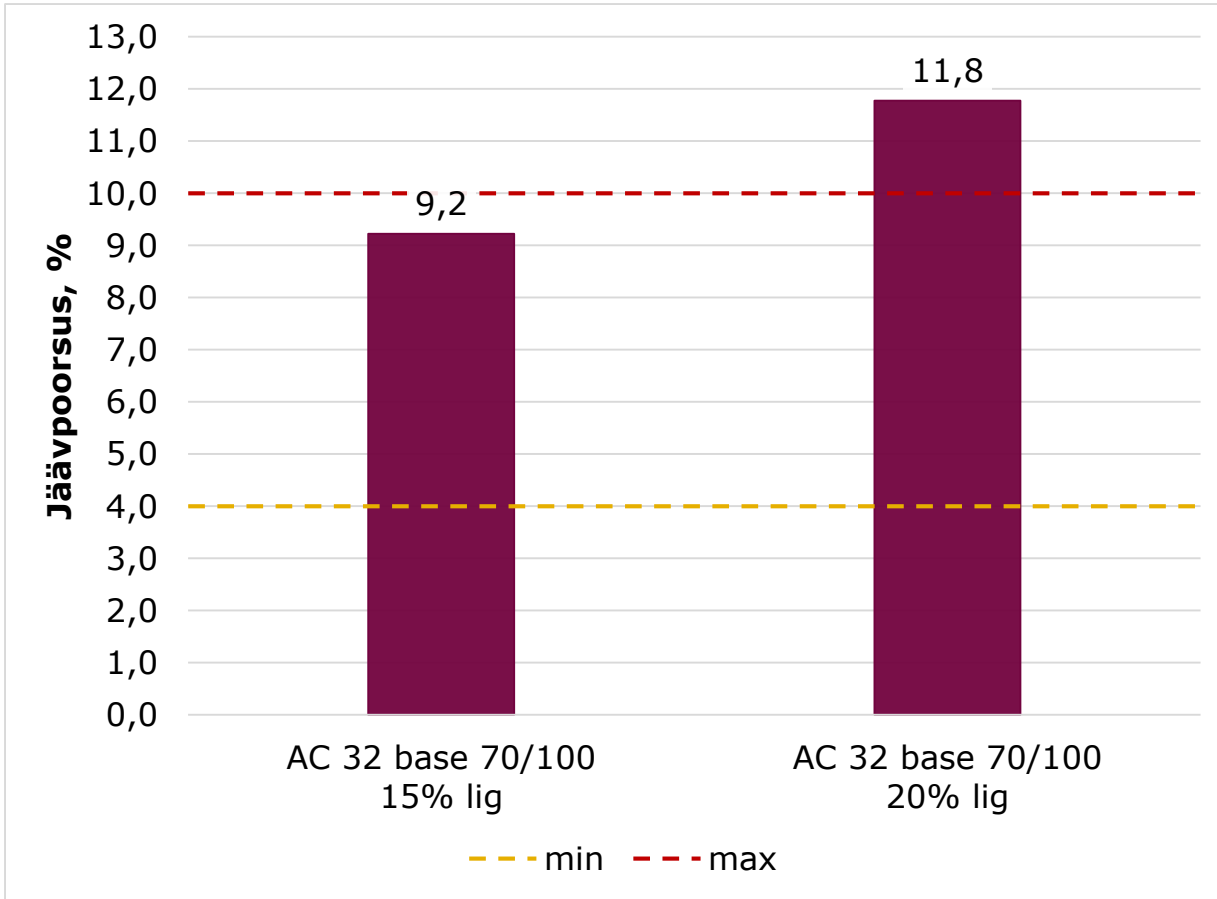
**TAL
TECH**

TESTTOOTMINE

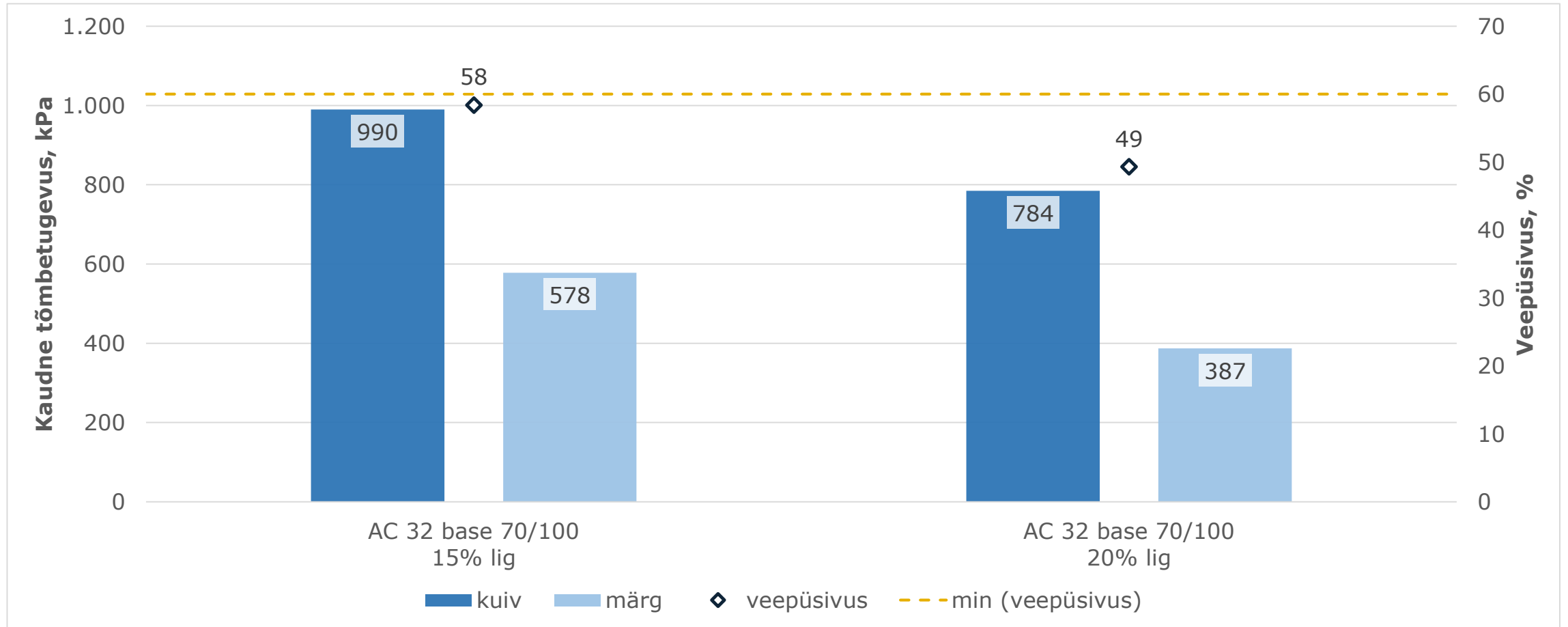
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

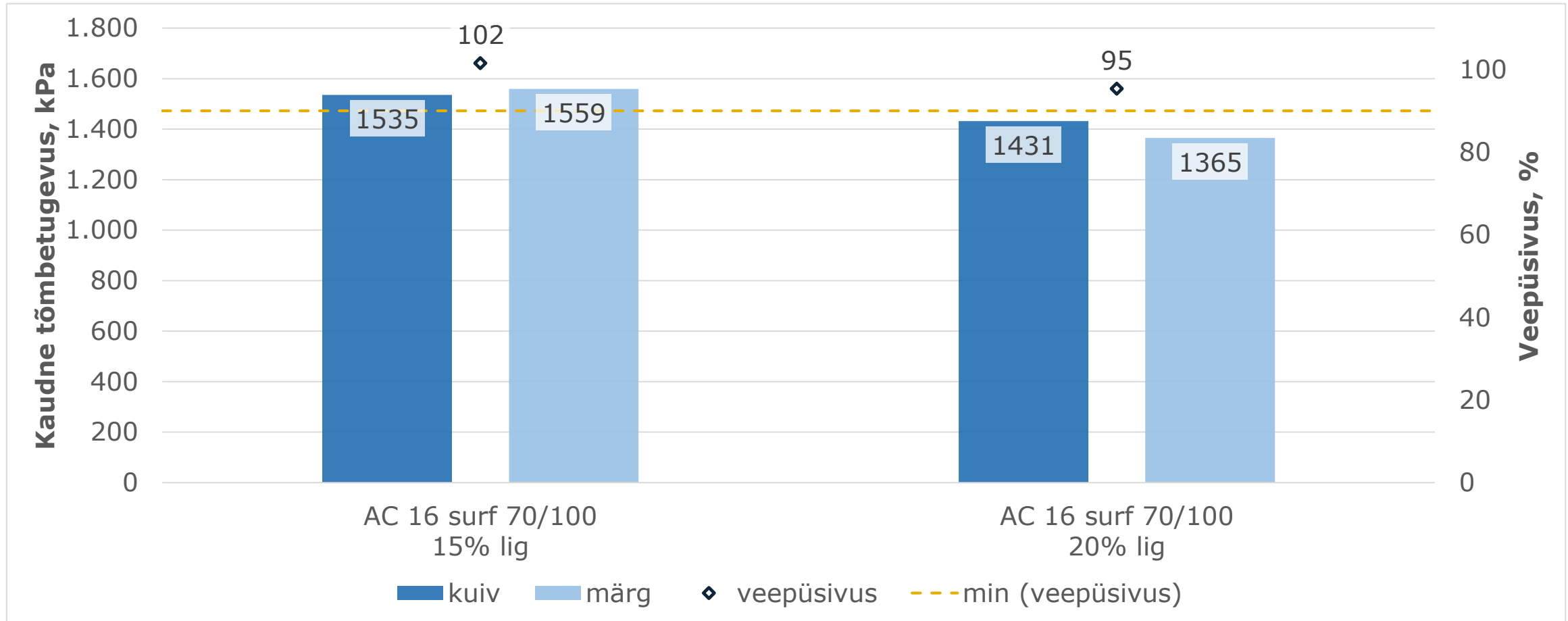
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

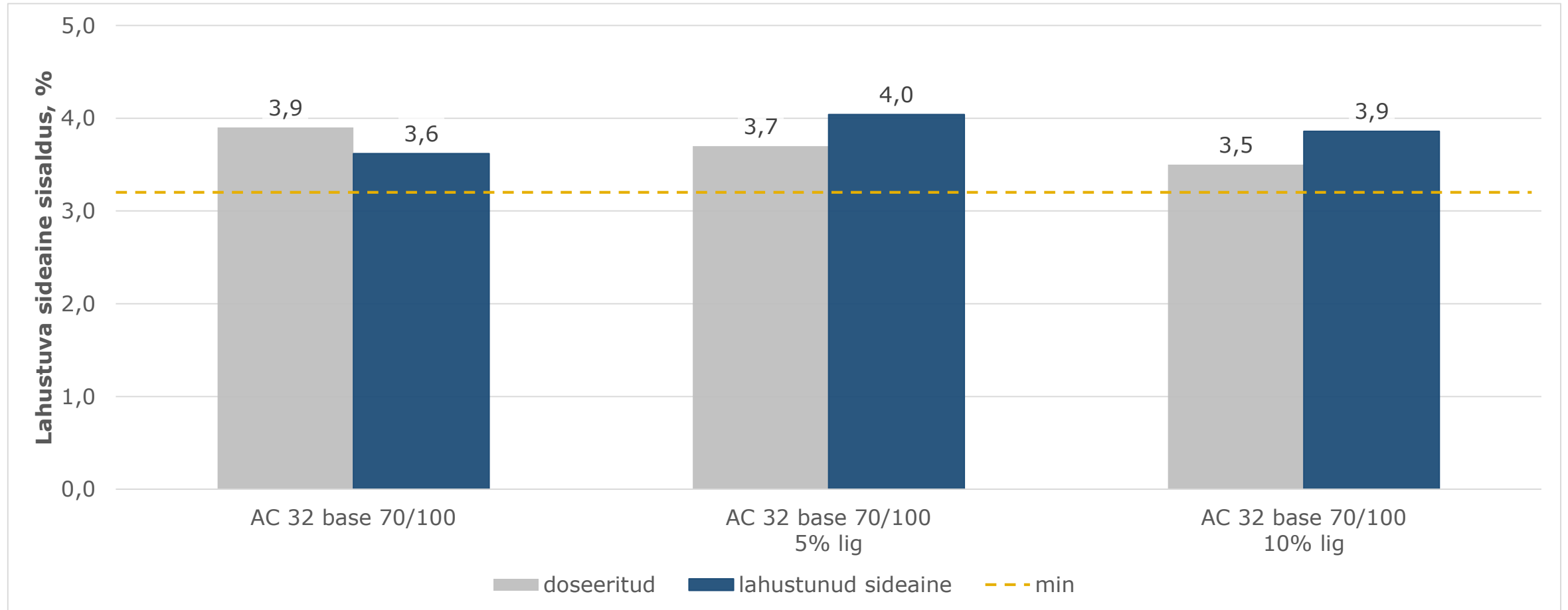
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

- Testtootmise järeldused:
  - AC 32 base max asendusmäär **10%**
  - AC 16 surf max asendusmäär **15%**

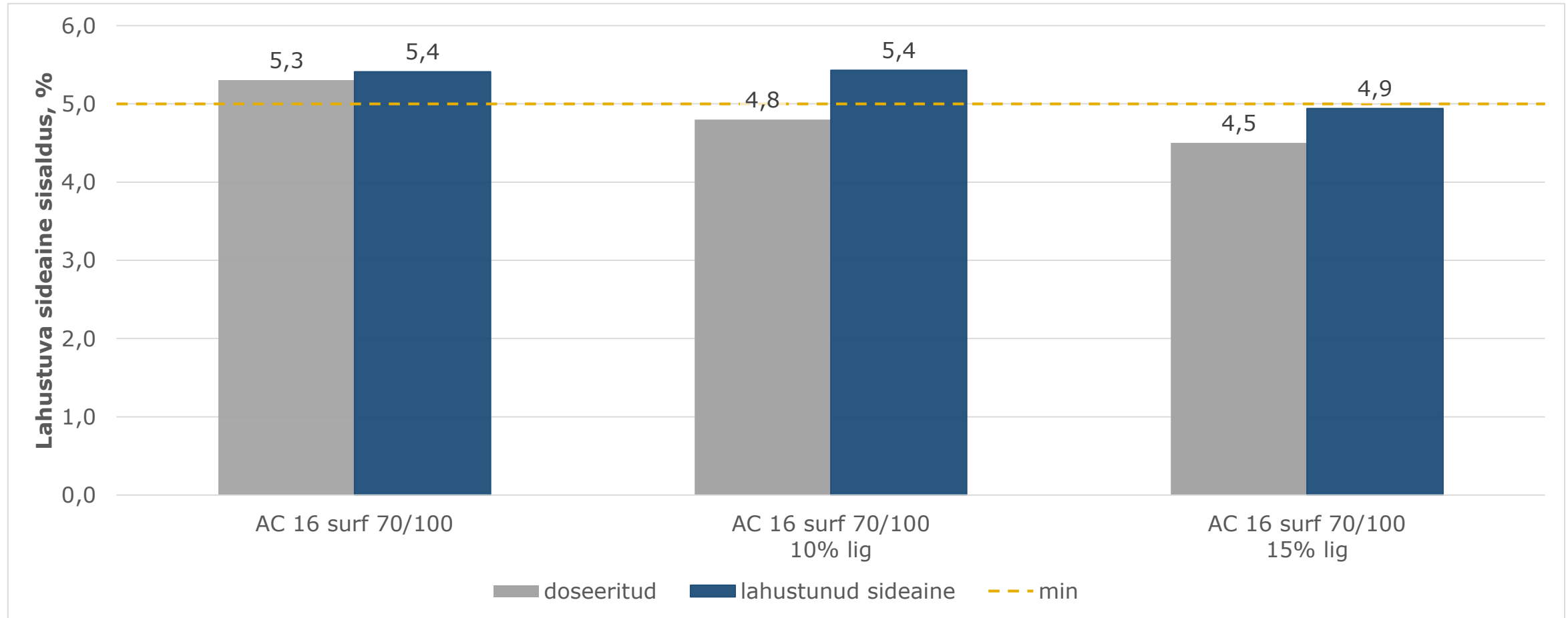
**TAL
TECH**

KATSELÕIK

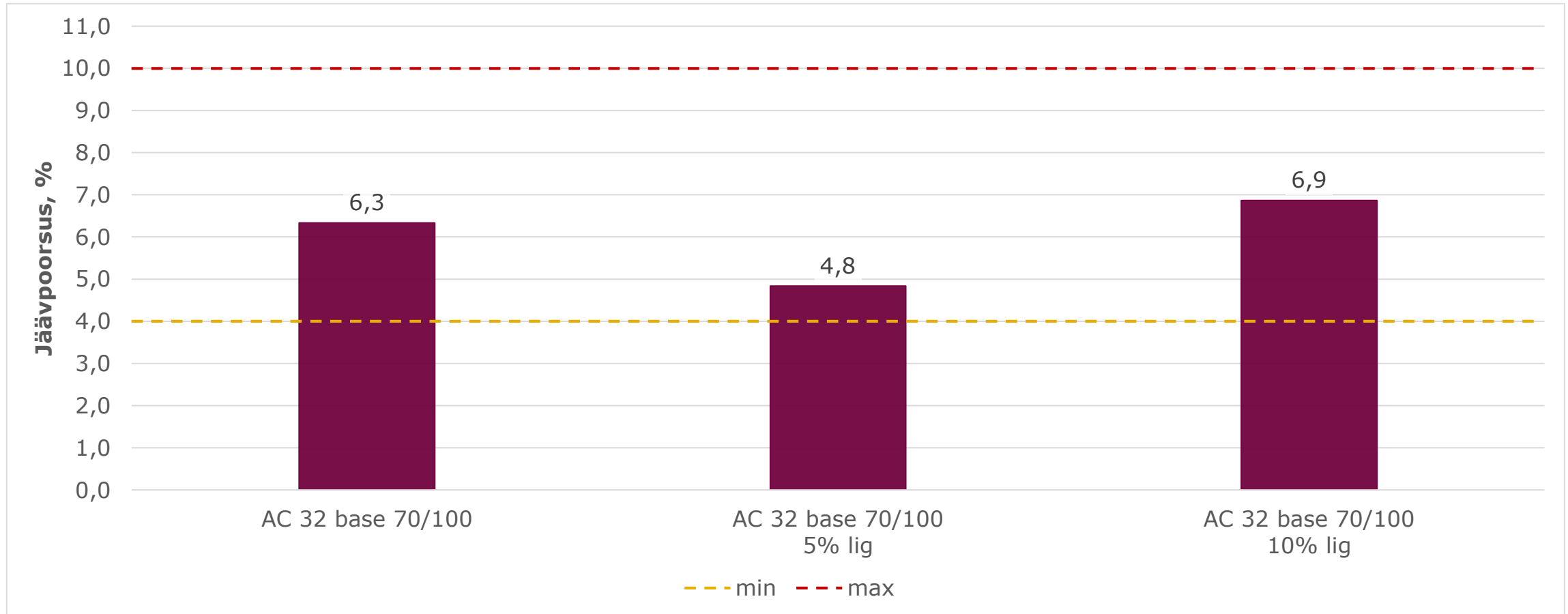
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

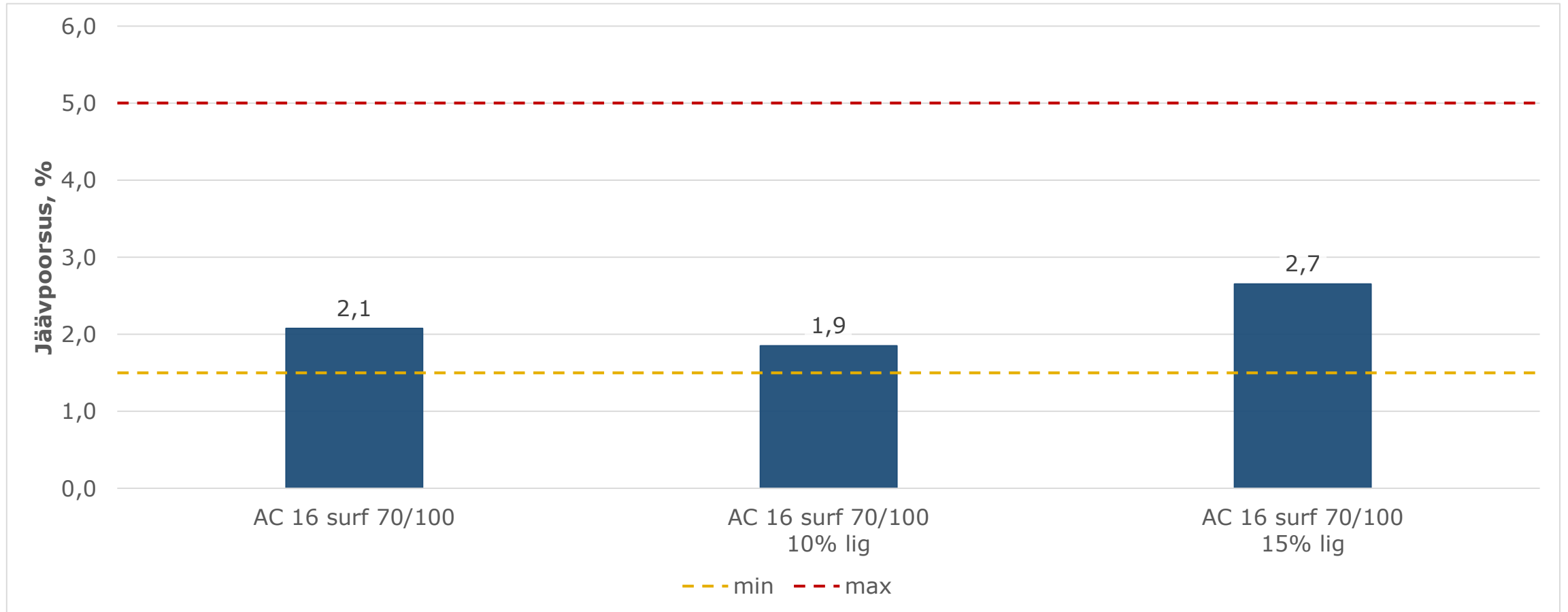
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

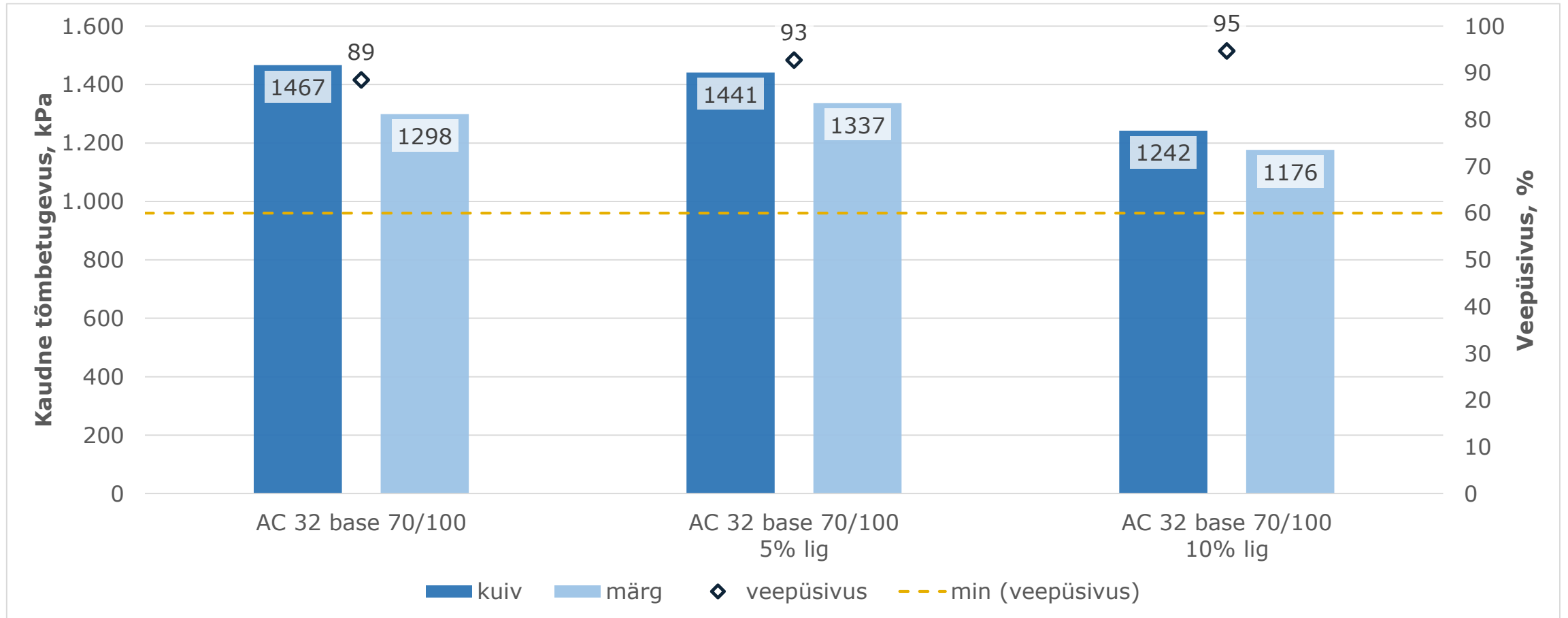
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

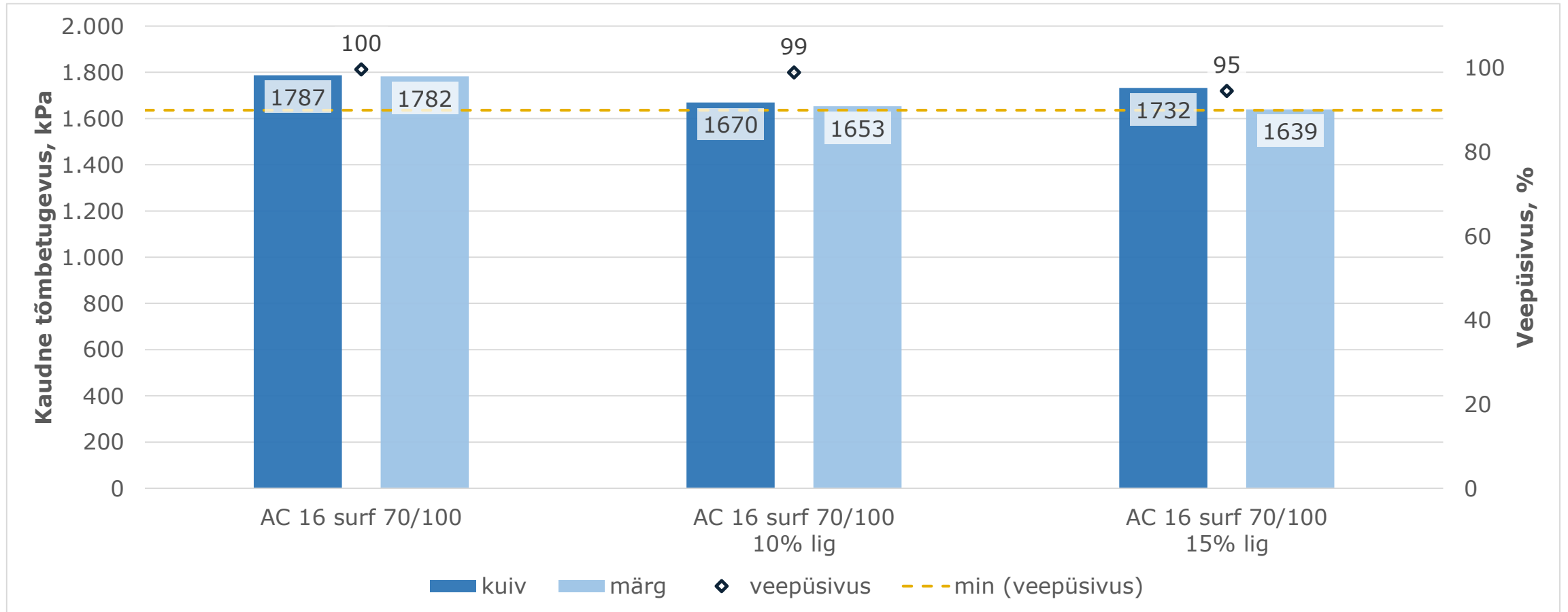
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

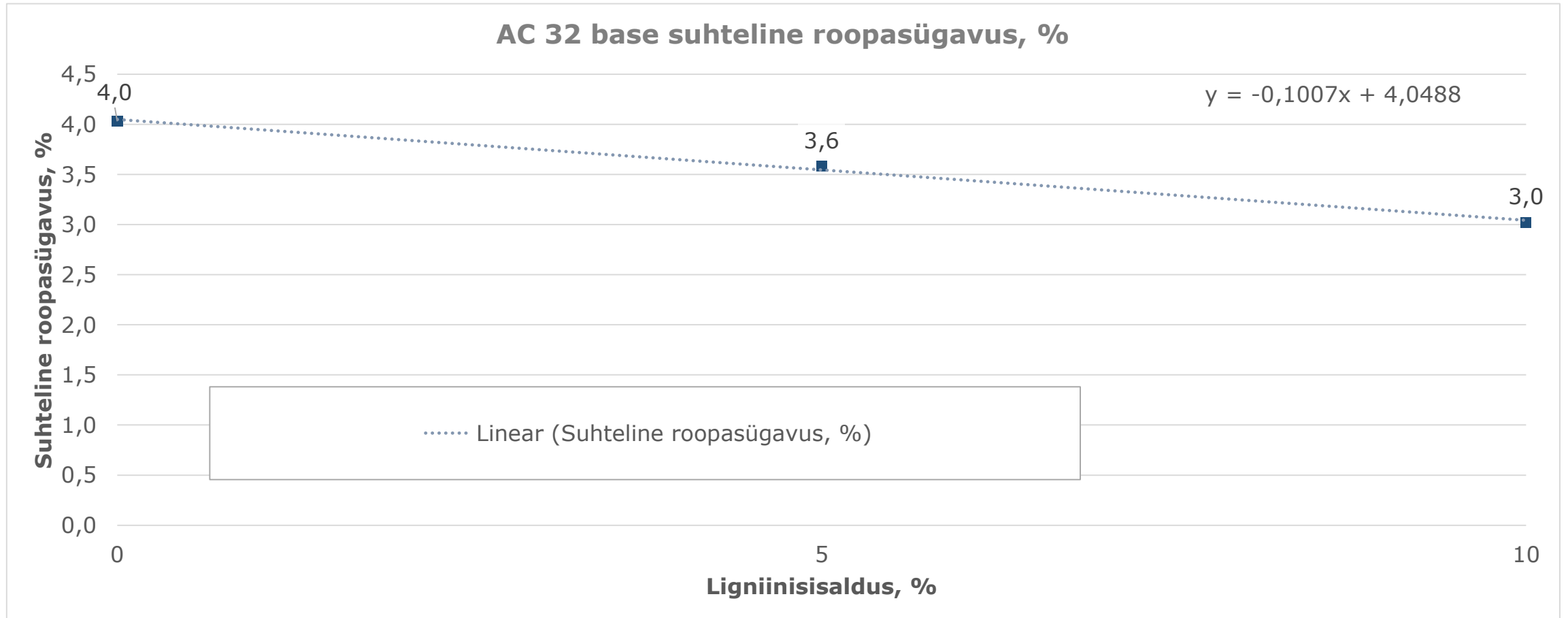
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

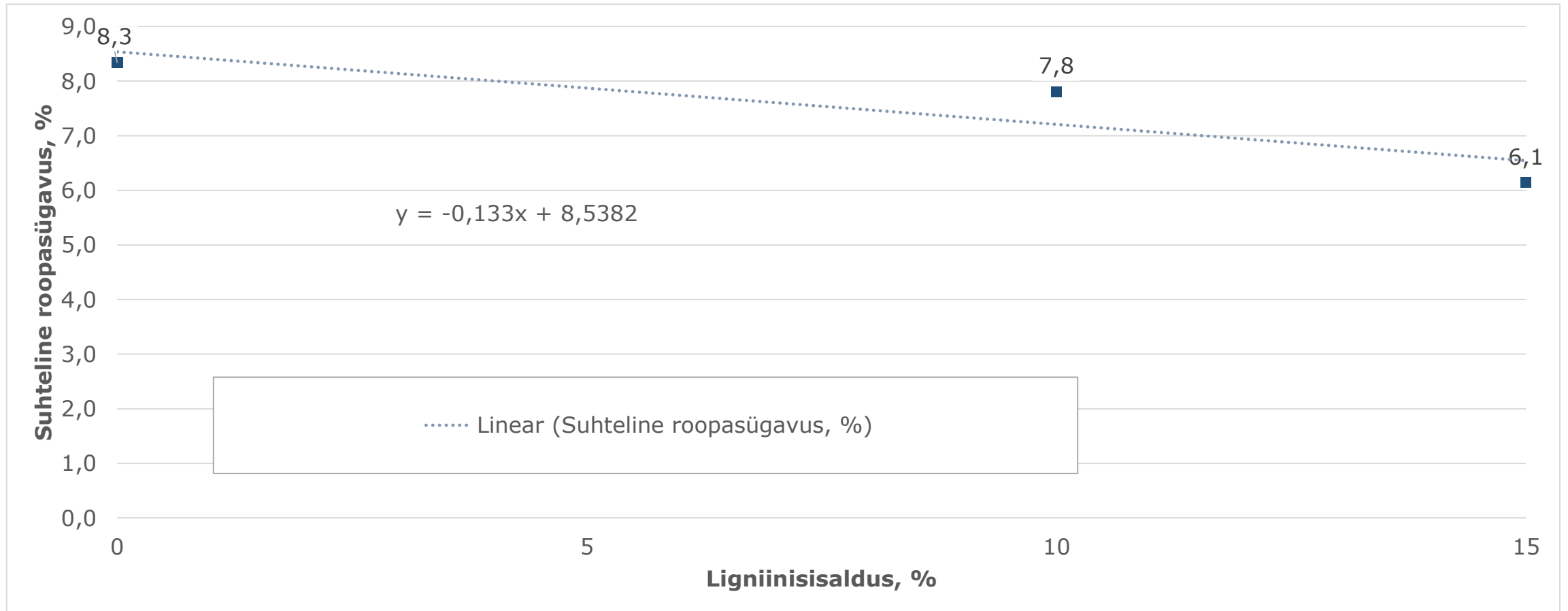
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

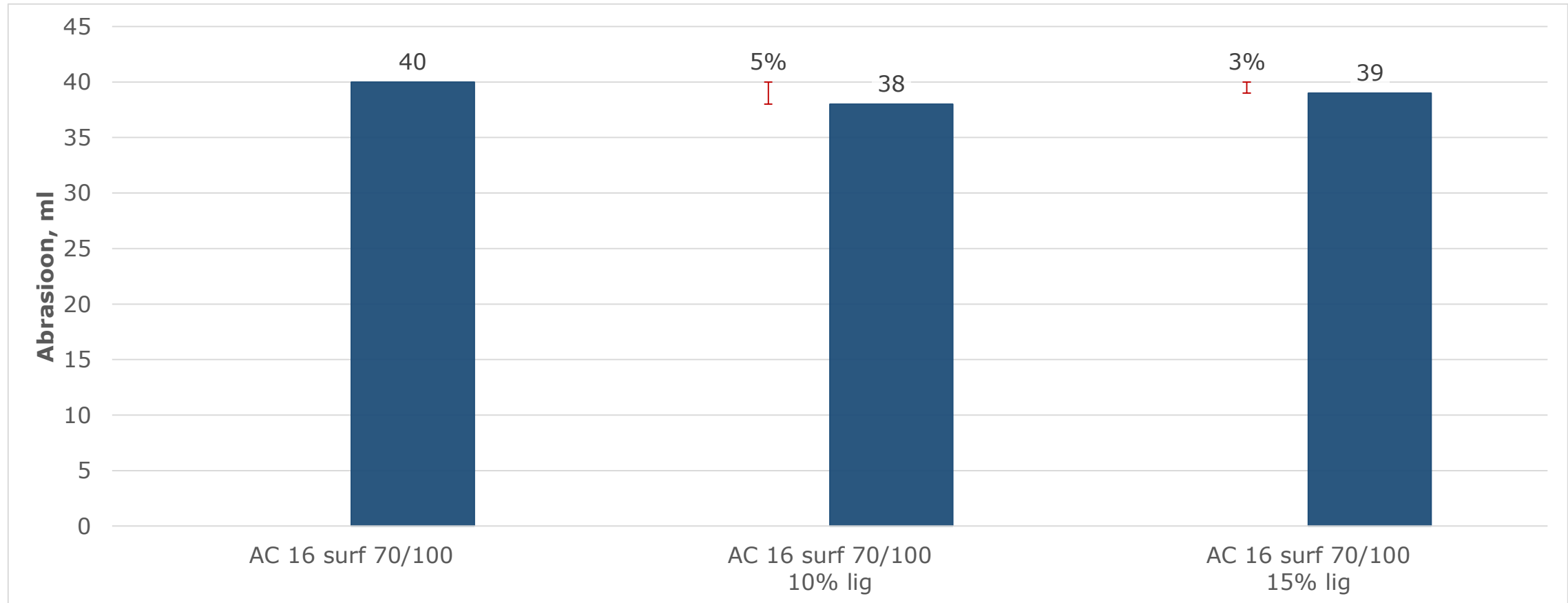
BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

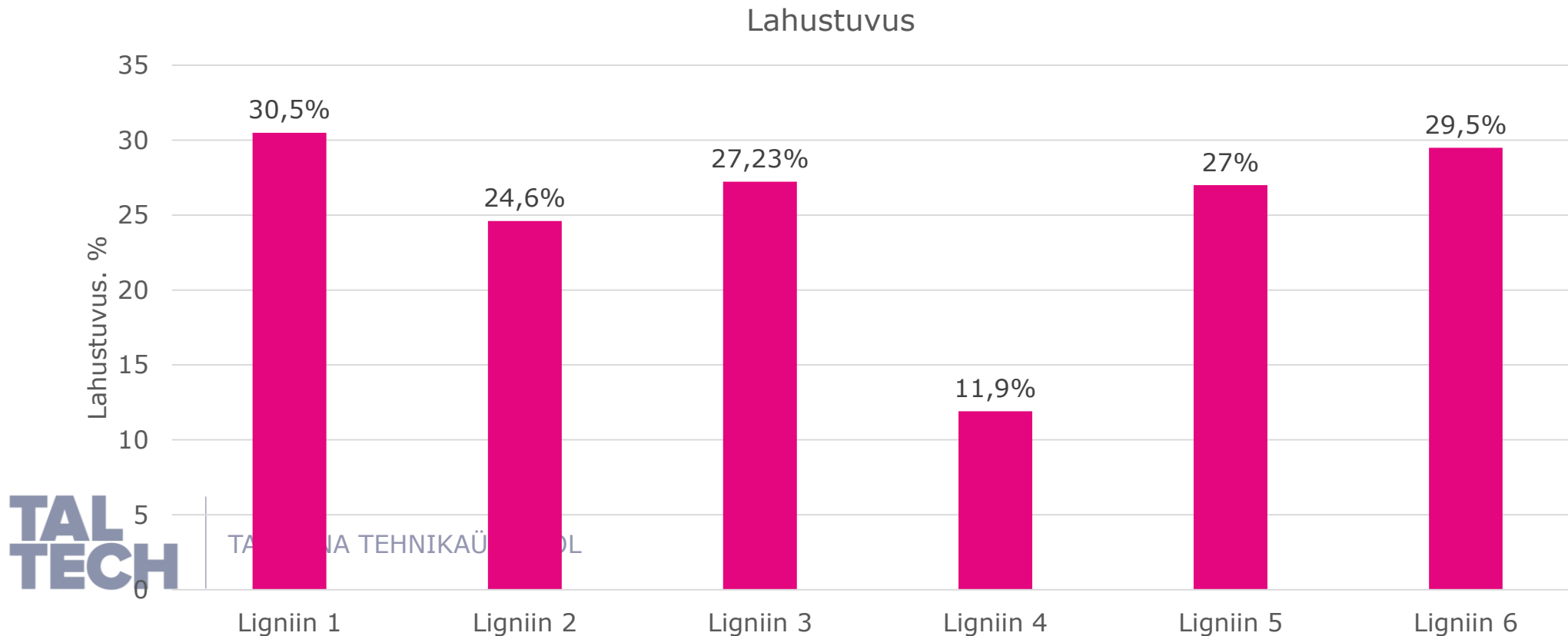

BITUUMENI ASENDAMINE LIGNIINIGA JA SELLE MÕJU ASFALTSEGUDE TOIMIVUSELE (J.KUTSÕN, 2023)

- **Katselõigu segude järeldused:**
  - Oodatult, ligniini sisaldavad segud on deformatsioonikindlamad
  - Kuni 10% ligniini ei avalda erilist mõju jäävpoorsusele.
  - 15% ligniini kergitab poorsust veidi enam
  - Vaadeldud sisalduste puhul veepüsivusega probleeme polnud
  - Vaadeldud ligniinisisalduste juures kulumiskindlus võrreldes referentsiga ei muutunud

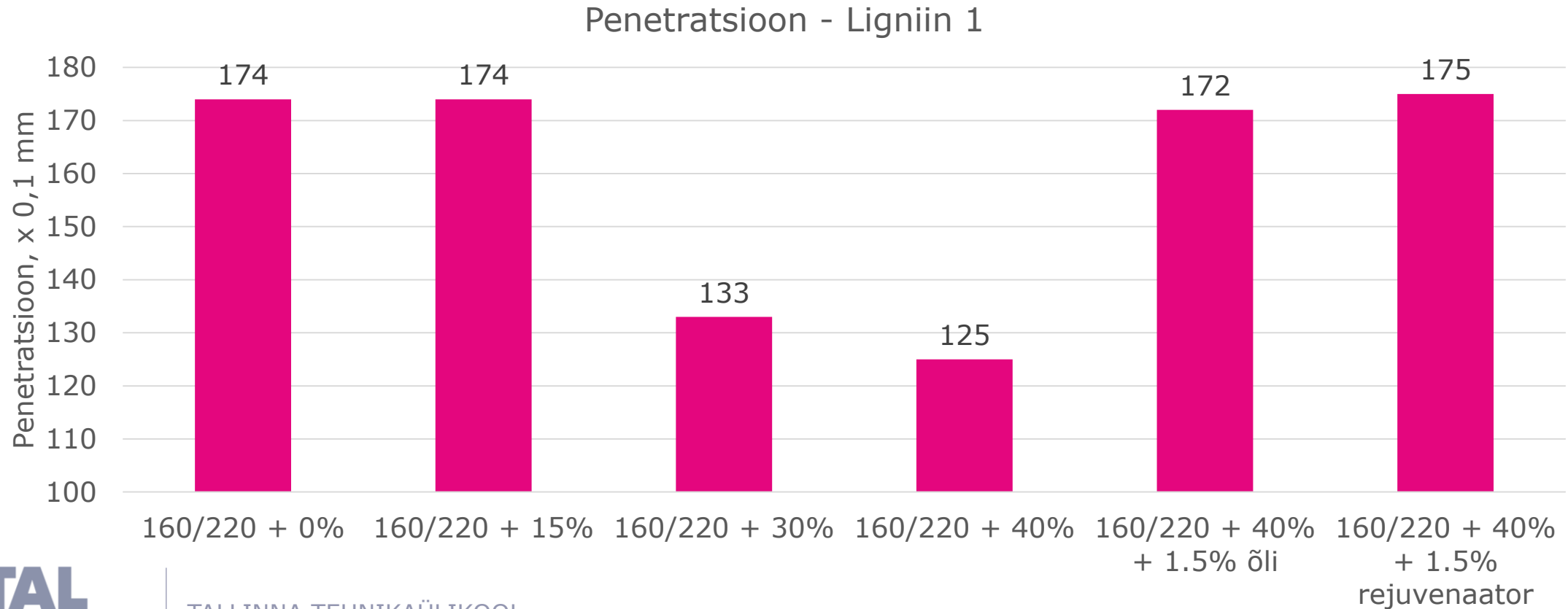
LIGNIINI MÕJU BITUUMENSIDEAINE OMADUSTELE (E.LAUS, 2024)

- **Asfaltsegude üheks kvaliteedinäitajaks on selles sisalduv lahustuv sideaine**
- **See on ligniini oluline puudus:**

LIGNIINI MÕJU BITUUMENSIDEAINE OMADUSTELE (E.LAUS, 2024)

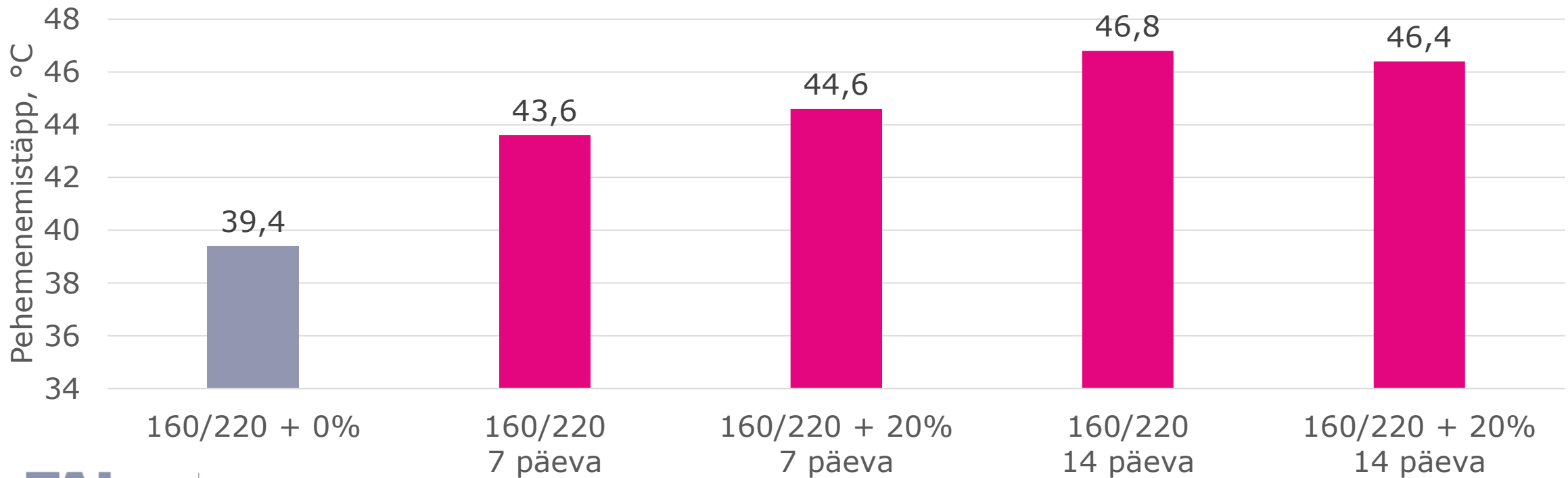
- **Ligniini mõju bituumeni konsistentsile:**

LIGNIINI MÕJU BITUUMENSIDEAINE OMADUSTELE (E.LAUS, 2024)

- Pikaaegse hoiustamise mõju:**

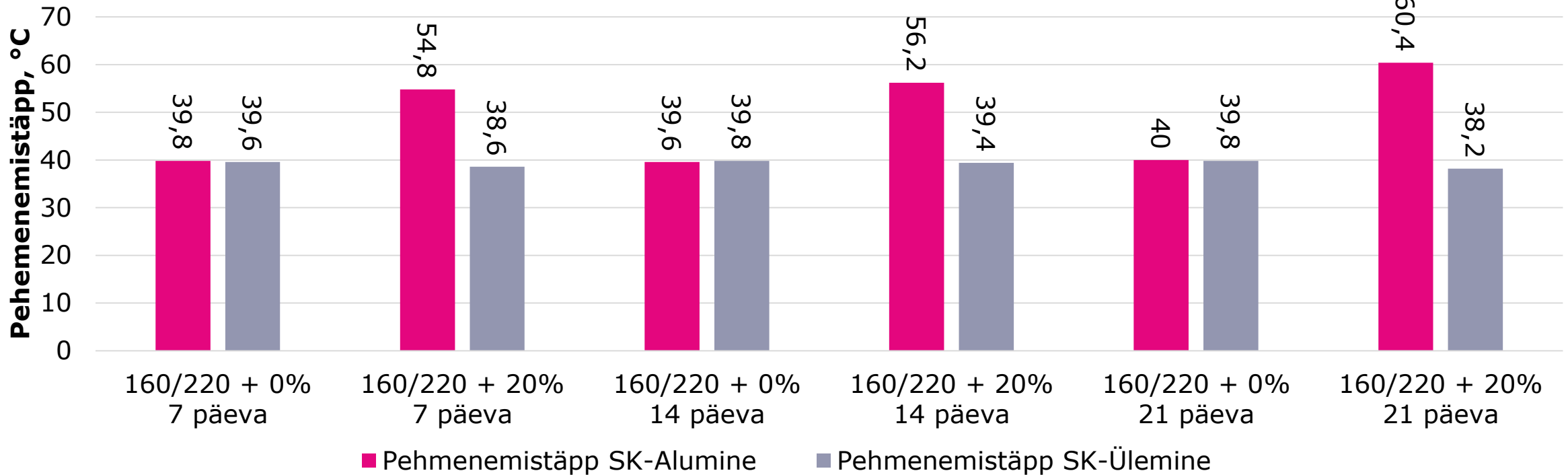
Pehmenemistäpid säilivuskindlusest õhu käes klaasides, 130°C

LIGNIINI MÕJU BITUUMENSIDEAINE OMADUSTELE (E.LAUS, 2024)

- Ligniini sisaldava sideaine säilitatavus:

Pehmenemistäpid säilivuskindlusest, 130°C

BITUUMENI OSALINE ASENDAMINE LIGNIINIGA VIIMSI RANDVERE TEE KATSELÕIGU ASFALTSEGUDE NÄITEL (O.PAJUS, 2026)

- **Väga kõrge ligniini sisaldusega asfaltsegude väljatöötamine**
- **Ligniini sisaldus sideaine kogumassist 25 kuni 30%**
- **Ei toimunud "asendus" vaid vajalik oli segude täiesti uuesti projekteerimine.**

BITUUMENI OSALINE ASENDAMINE LIGNIINIGA VIIMSI RANDVERE TEE KATSELÕIGU ASFALTSEGUDE NÄITEL (O.PAJUS, 2026)

BITUUMENI OSALINE ASENDAMINE LIGNIINIGA VIIMSI RANDVERE TEE KATSELÕIGU ASFALTSEGUDE NÄITEL (O.PAJUS, 2026)

- **Paigaldamisel oli problem – ca 60 kraadi juures oli segu sidususe problem, tekkisid vallid.**
- **Asfaltkatte kihtide jäävpoorsus oli paljudes ristlõigetes suurem kui nõutud**

TAL
TECH

AITÄH!

HARIDUS- JA NOORTEAMET

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Rahastanud Euroopa Liit
NextGenerationEU

Eesti
tuleviku heaks